Z B I Ó R

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK II Warszawa, dnia 20 września 1938 r. Nr 48

T R E Ś Ć:

161.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 września 1938 r.

w sprawie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla ustalenia warunków pracy i płacy straży leśnej na obszarze województw: warszawskiego z wyłączeniem powiatu działdowskiego, białostockiego, lubelskiego, łódzkiego i kieleckiego oraz powiatów: kaliskiego, kolskiego, konińskiego i tureckiego województwa poznańskiego i powiatów: lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego i włocławskiego województwa pomorskiego na rok służbowy 1938/39.

Na podstawie art. 1 i 2 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. w przedmiocie uprawnień Ministra Pracy i Opieki Społecznej do powoływania Nadzwyczajnych Komisyj Rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 686) zarządzam co następuje:

§ 1.

Powołuję niniejszym Nadzwyczajną Komisję Rozjemczą dla ustalenia warunków pracy i płacy straży leśnej na obszarze województw: warszawskiego z wyłączeniem powiatu działdowskiego, białostockiego, lubelskiego, łódzkiego i kieleckiego oraz powiatów: kaliskiego, kolskiego, konińskiego i tureckiego województwa poznańskiego i powiatów: lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego i włocławskiego województwa pomorskiego na rok służbowy 1938/39.

§ 2.

Przewodniczącym Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej mianuję p. Jerzego Grzegorza Wengierowa, Radcę Ministerstwa Opieki Społecznej.

§ 3.

Skład tej Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, poza przedstawicielami Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministerstwa Sprawiedliwości, delegowanymi na mocy art. 2 ustawy z 18 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 686), ustalam w sposób następujący:

a) Związek Właścicieli Lasów w Warszawie wyznaczy 6 przedstawicieli,

b) Związek Zawodowy Straży Leśnej Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie wyznaczy 1 przedstawiciela,

c) Związek Zawodowy Robotników Rolnych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie wyznaczy 1 przedstawiciela,

d) Chrześcijański Związek Zawodowy Robotników Rolnych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie wyznaczy 1 przedstawiciela,

e) Związek Zawodowy Leśników Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie wyznaczy 1 przedstawiciela,

f) Związek Zawodowy Robotników Rolnych i Leśnych w Polsce Związku Związków Zawodowych w Poznaniu wyznaczy 1 przedstawiciela,

g) Związek Pracowników Leśnych w Warszawie wyznaczy 1 przedstawiciela.

§ 4.

Pierwsze posiedzenie Komisji wyznaczam na dzień 21 września 1938 r. o godzinie 11-ej w gmachu Ministerstwa Opieki Społecznej.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marian Zyndram-Kościałkowski*

162.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 września 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 14 czerwca 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich cegielni na obszarze miejscowości: Rudnicze, Kotowo, Junikowo, Żabikowo, Świerczewo i Fabianowo.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu w dniu 14 czerwca 1938 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich cegielni na obszarze miejscowości: Rudnicze, Kotowo, Junikowo, Żabikowo, Świerczewo i Fabianowo.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 1 lipca 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 38, poz. 116).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marian Zyndram-Kościałkowski*

163.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 września 1938 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów zatrudniających robotników-furmanów przy wykopach i wywożeniu ziemi na obszarze miasta Gdyni układowi zbiorowemu pracy z dnia 14 maja 1938 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni oraz Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Sekretariat Okręgowy w Gdyni, zgłosiły do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów zatrudniających robotników-furmanów przy wykopach i wywożeniu ziemi na obszarze miasta Gdyni układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Gdyni w dniu 14 maja 1938 r.:

a) po stronie pracodawców przez Związek Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni,
b) po stronie pracowniczej przez Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Sekretariat Okręgowy w Gdyni.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy 70 Obwodu (Gdynia, ul. Świętojańska Nr 56) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*
Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 15.IX. 1938 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Centralnym Związkiem Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Sekretariat Okręgowy w Gdyni, działającym w osobach mgra A. Paradysza i E. Zielińskiego — z jednej strony,

a Związkiem Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni, działającym w osobach p. dyr. J. Kunerta, p. J. Klujewa i p. inż. F. Ruppa — z drugiej strony,

zawarty został w dniu 14 maja 1938 r. następujący układ zbiorowy pracy, na podstawie ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy, odnośnie warunków pracy i płacy robotników-furmanów pracujących przy wykopach i wywożeniu ziemi na obszarze miasta Gdyni.

§ 1.

Niniejszy układ zbiorowy ustala warunki pracy i wysokość stawek płac dla robotników-furmanów, pracujących przy wykopach i wywożeniu ziemi, przy budowach wszelkiego rodzaju, wraz z oddanym im przez pracodawcę zaprzęgiem konnym (jedno lub dwukonnym) dla zwózki wydobytej lub nawożonej ziemi, na obszarze miasta Gdyni.

§ 2.

Niniejszy układ zbiorowy obowiązuje na obszarze miasta Gdyni pracodawców, zatrudniających robotników-furmanów przy wykopach ziemnych pod budowy wszelkiego rodzaju.

§ 3.

Minimalna wysokość wynagrodzenia wynosić powinna zł 0,60 za godzinę pracy.

§ 4.

Czas pracy nie może przekraczać 8 godzin dziennie i 48 godzin tygodniowo.

§ 5.

Przerwy w pracy powodowane pojeniem i karmieniem koni nie wlicza się do czasu pracy.

§ 6.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 18 maja 1938 r. do dnia 15 października 1939 r., z tym, że o ile jeden z niżej podpisanych uczestników nie zapowie na piśmie wygaśnięcia układu na miesiąc przed upływem terminu jego ważności, wówczas ważność jego przedłuża się na roczny okres czasu, z zachowaniem powyżej ustalonego terminu zapowiedzenia wygaśnięcia.

Gdynia, dnia 14 maja 1938 r.

Za
Związek Fabrykantów i Przemysłowców w Gdyni:

(—) *J. Klujew*
(—) *inż. F. Rupp*
(—) *J. Kunert*

Za
Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okrąg w Gdyni:

(—) *A. Paradysz*
(—) *E. Zieliński*

164.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 września 1938 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich cukrowni na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego oraz powiatu działdowskiego, z wyłączeniem powiatów: kolskiego, konińskiego, kaliskiego i tureckiego z województwa poznańskiego oraz powiatów: włocławskiego, nieszawskiego, lipnowskiego i rypińskiego z województwa pomorskiego, układowi zbiorowemu pracy z dnia 27 sierpnia 1938 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Pracodawców dla Cukrownictwa na Wielkopolskę zgłosił do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia

14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich cukrowni na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego oraz powiatu działdowskiego, z wyłączeniem powiatów: kolskiego, konińskiego, kaliskiego i tureckiego z województwa poznańskiego oraz powiatów: włocławskiego, nieszawskiego, lipnowskiego i rypińskiego z województwa pomorskiego, układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu w dniu 27 sierpnia 1938 r.:

a) po stronie pracodawców przez Związek Pracodawców dla Cukrownictwa na Wielkopolskę,

b) po stronie pracowniczej przez Związek Robotników i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Zarząd Główny w Poznaniu i Związek Związków Zawodowych w Polsce, Okręgowa Rada Zawodowa w Poznaniu.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy X Okręgu (Poznań, ul. Dąbrowskiego Nr 35/37) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*
Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 15.IX. 1938 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Związkiem Pracodawców dla Cukrownictwa na Wielkopolskę z siedzibą w Poznaniu — z jednej strony,

a 1) Związkiem Robotników i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Poznaniu i

2) Związkiem Związków Zawodowych w Polsce — Okręgowa Rada Zawodowa w Poznaniu — z drugiej strony

został zawarty układ zbiorowy pracy następującej treści:

§ 1.

Zakres mocy wiążącej układu.

Niniejszy układ zbiorowy pracy obowiązuje pracodawców i pracowników fizycznych w przemyśle cukrowniczym, położonym na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego oraz powiatu działdowskiego, z wyłączeniem powiatów: kolskiego, konińskiego, kaliskiego i tureckiego z województwa poznańskiego oraz powiatów: nieszawskiego, lipnowskiego, włocławskiego i rypińskiego województwa pomorskiego.

§ 2.

Czas pracy.

Czas pracy winien wynosić w czasie od 1 marca aż do 15 października — 8 godzin dziennie, w czasie zaś od 16 października do końca lutego co najmniej 6 godzin dziennie. Jeżeli jednakże kampania rozpocznie się wcześniej, wówczas ma zastosowanie 6-godzinny dzień pracy już od chwili rozpoczęcia kampanii.

W obu tych okresach gwarantuje się pracownikom co najmniej 6 dni pracy tygodniowo, z wyłączeniem jednakże świąt ustawowych.

§ 3.

Urlopy, wypłata zarobków itp.

Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, wypłatę zarobków, wydawanie i prowadzenie książeczek obrachunkowych jak również kwestię urlopów regulują obowiązujące ustawy i rozporządzenia wykonawcze do tychże ustaw.

§ 4.

Wynagrodzenie.

A. Wynagrodzenie pieniężne.

1) Płace godzinne:

Pracownicy stali i sezonowi winni pobierać tytułem wynagrodzenia minimalne płace za godzinę pracy:

1.	Rzemieślnik 4 lata po wyuczeniu	79—89 groszy
2.	„ od 2—4 lat po wyuczeniu . . .	67 „
3.	„ do 2 lat po wyuczeniu	55 „
4.	Przodownik	69 „
5.	Robotnik niewykwalifikowany ponad 21 lat	63 „
6.	„ „ od 18—21 lat .	44 „
7.	„ „ od 16—18 lat .	31 „
8.	Wdowy, utrzymujące dzieci poniżej 16 lat	44 „
9.	Robotnice ponad 21 lat	38 „
10.	„ od 18—21 lat	31 „
11.	Stróże i portierzy — tygodniowo	
	a) zatrudnieni przez 8 godzin na dobę . . .	32,34 złote
	b) zatrudnieni przez 12 godzin na dobę . .	39,69 „

UWAGA: Pracownikom, którzy w dniu 30 czerwca 1938 r. pobierali stawki zarobkowe wyższe od minimalnych płac ustalonych umową zbiorową z dnia 30 czerwca 1936 r., pozostawia się w mocy ich dotychczasowe korzystniejsze warunki wynagrodzenia, a równocześnie przyznaje się im podwyżkę tej płacy w wysokości 5%.

2) Dodatki rodzinne:

Każdy robotnik i rzemieślnik tak stały jak i sezonowy, posiadający dzieci, otrzyma prócz płacy określonej pod punktem A. 1) — godzinny dodatek w wysokości po 1 groszu na każde dziecko poniżej 16 lat. Dodatek ten przysługuje jednak najwyżej tylko dla 5 dzieci tego samego pracownika.

B. Świadczenia w naturaliach.

Pracownikom stałym przysługują ponadto w stosunku rocznym następujące świadczenia w naturaliach dla ich własnego użytku:

1) Cukier:

a) bezpłatnie:

żonatym	10 kg na rodzinę
samotnym, lecz utrzymującym rodzinę	6 „ „ „
samotnym, nie obarczonym rodziną	4 „ „ „

UWAGA: Powyższe świadczenia wydaje się na Święta Wielkanocne.

b) z a o p ł a t ą:

100 kg po cenie 85 zł za 100 kg.

2) W ę g i e l:

Pracownikom obarczonym rodziną . . 3,— q miesięcznie
kawalerom i dziewczętom . . . . . 1,5 q „
po cenie zł 3,30 za 1 q węgla górnośląskiego; węgiel dąbrowiecki winien być pracownikom odstąpiony po cenie odpowiednio niższej.

Pracownicy sezonowi, zatrudnieni w czasie kampanii, otrzymują jednorazowo po spokojnym zakończeniu kampanii— bezpłatnie cukier w następującej ilości:

pracownicy żonaci i wdowy obarczone małoletnimi dziećmi . . . . 3,— kg
pracownicy samotni . . . . 1,5 kg.

§ 5.

Płaca akordowa.

Stosowanie systemu akordowego jest dozwolone. Na wypadek jednak zastosowania systemu akordowego stawki jednostkowe za pracę w akordzie powinny być obliczone, w porozumieniu z wydziałami robotniczymi, w taki sposób, aby zarobek ogólny pracownika akordowego był co najmniej o 20% wyższy od płacy dniówkowej pracownika odpowiedniej kategorii.

§ 6.

Przodownicy.

Przodownikami w rozumieniu § 4 pkt A. 1) liczba 4 niniejszego układu zbiorowego pracy są pracownicy fizyczni, sprawujący w czasie kampanii buraczanej fachowy dozór na poszczególnych stacjach, tj. na spławni, dyfuzji (rapidy), saturacji, błotniarce, wyparce, piecach wapiennych, górze cukrowej, wirowni, suszarni wytłoków, oraz kierownicy parowozów, kierownicy parostatków, o ile nimi nie są rzemieślnicy, jak również gotowacze cukru oraz przodownicy w kotłowni.

Minimalna stawka płacy za godzinę dla wyżej określonych przodowników wynosi 69 groszy.

O ile funkcję przodownika wykonuje w czasie kampanii rzemieślnik, należy mu się do jego płacy rzemieślniczej na przeciąg kampanii dodatek w wysokości 10%.

§ 7.

Zmuda w pracy.

Zmuda w pracy spowodowana wezwaniem władz wojskowych, administracyjnych lub sądowych — o ile powodem wezwania nie jest jakiekolwiek przewinienie wezwanych — nie powoduje utraty zarobku. W danych przypadkach otrzymuje robotnik po należytym udowodnieniu konieczności swej nieobecności odszkodowanie za czas rzeczywiście do załatwienia tej czynności konieczny, jednakże nie powyżej zarobku 5-godzinnego.

§ 8.

Umowy indywidualne.

Warunki umowy indywidualnej o pracę mniej korzystne dla pracowników, niż to przewiduje niniejszy układ, są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odpowiednie postanowienia niniejszego układu zbiorowego pracy, natomiast warunki korzystniejsze utrzymuje się bezwzględnie w mocy.

§ 9.

Postanowienia ogólne.

Za pracownika, ilekroć tego wyrażenia użyto w niniejszym układzie zbiorowym, należy uważać tak robotnika jak rzemieślnika i to bez względu na to, czy jest to pracownik sezonowy, czy też stały.

§ 10.

Okres ważności układu.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia zawarcia go do dnia 31 lipca 1939 r., natomiast ogólną podwyżkę 5%-ową zastosują

pracodawcy już od dnia 1 sierpnia 1938 r., a dodatek na dzieci i dodatek dla przodowników za okres jednej wypłaty wstecz od daty niniejszego układu.

Jeżeli do dnia 30 czerwca 1939 r. nie będzie przedstawiony nowy projekt układu na następny okres roczny, to niniejszy układ przedłuża się automatycznie na następny rok.

Poznań, dnia 27 sierpnia 1938 r.

Związek Pracodawców dla Cukrownictwa na Wielkopolskę:

(—) *Nowakowski*
(—) *A. Babiliński*

Związek Robotników i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, Zarząd Główny w Poznaniu:

(—) *Krengelewski*
(—) *Brzeziński*

Związek Związków Zawodowych w Polsce, Poznań, Okręgowa Rada Zawodowa:

(—) *B. Wolek*
(—) *K. Sobański*

Rejestruję.
Poznań. Dnia 2 września 1938 r.
Nr rej. 73.

Inspektor Pracy X Okręgu:
(—) *dr Mroczkowski*

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ.

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 101362. 16.IX.1938. 800.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena niniejszego numeru 25 gr.**